

LANDSCHAPSBEHEER OP MAAT

HOUTKANTEN

Houtkanten zijn beeldbepalende landschapselementen. Ze werden vroeger vooral aangeplant als bron van hout, om stevigheid te bieden aan een oever, als natuurlijke beschutting voor vee en als perceelsafscheiding tussen weiden en akkers. Het beheer van houtkanten is vooral interessant voor brandhout of houtsnippers.

■ WAT IS EEN HOUTKANT?

Een houtkant is een lijnvormige begroeiing van houtige gewassen. Zo kunnen er houtkanten worden aangeplant bestaande uit 1 soort, zoals de voor het Meetjesland typerende elzensingels, bestaande uit 1 rij elzen. Ook gemengde kanten, die vaak bestaan uit meerdere rijen, komen voor. Op natte standplaatsen worden soorten als zwarte els, wilg, es en (ratel)populier gebruikt. Op drogere standplaatsen worden soorten als zomereik, hazelaar, lijsterbes, meidoorn, sporkehout, hondsroos en vlier gebruikt.

Eensoortige houtkant

Hakhoutstoven

Gemengde houtkant

■ WAAROM IS BEHEER ZO BELANGRIJK?

Voor de aanleg van een houtkant worden boomsoorten gebruikt die interessant zijn voor houtproductie. Eens er hakhoutbeheer wordt toegepast, moet dit volgehouden worden. Wanneer het beheer wordt verwaarloosd, is er degradatie van de hakhoutstoof en kan deze uitgroeien tot een volwaardige boom. Het voornaamste doel van dit periodiek afzetten van de houtkant is het aanleveren van hout.

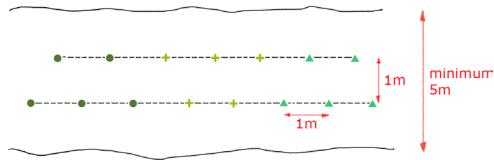
■ WAT IS HET BESTE MOMENT OM TE SNOEIEN?

Het beheren van een houtkant gebeurt in de winter (begin november – half maart). De planten zullen in de lente veel scheuten produceren, wat resulteert in meer hout. Indien je de planten zou afzetten in de lente of zomer, neem je de mogelijkheid tot fotosynthese, en dus de voedselproductie, weg waardoor de plant kan afsterven.

De afzonderlijke planten worden afgezet tot op 10-20cm boven de takkraag. Houtkanten worden om de 5 à 8 jaar afgezet, wanneer de takken een dikte hebben van 15-20cm. Het moment van snoeien is afhankelijk van de groeisnelheid van de dominante houtsoorten, de leeftijd van de hakhoutstoof en de standplaats. Bij voorkeur wordt een gefaseerd beheer toegepast om de impact op fauna en flora te beperken. Een goed voorbeeld is een kapcyclus van 5 jaar, waarbij een houtkant van 100m ieder jaar 20m wordt kortgezet.

HOE GA JE BEST TE WERK?

1. Een goed aangeplante houtkant is beter te beheren. Plant de bomen en struiken in twee tot drie rijen. De afstand tussen de rijen bedraagt één meter. De afstand tussen twee planten in de rij bedraagt eveneens één meter.

2. Gebruik een kettingzaag of handzaag. Zorg dat deze voldoende scherp zijn. Maak een gave wond, die niet gerafeld is. Maak de zaagsnede onder een hoek die afloopt zodoende dat er geen water in op kan blijven staan.
3. Voer geen beheer uit wanneer de temperatuur lager ligt dan -5°C .
4. Zaag/hak de verschillende stammen op de hakhoutstoof af op ongeveer 10-20 cm boven de takkraag, zaag dus niet in de hakhoutstoof.
5. Zorg dat de hakhoutstoof de eerste jaren na kap vrij blijven van kruiden en dat ze niet overgroeid worden.
6. Voer een gefaseerd beheer om impact op fauna en flora zo veel mogelijk te beperken.

HULP NODIG?

Niet iedereen is in staat om zelf de beheerwerken uit te voeren. Zij kunnen zich best inschrijven op www.goedgeknot.be. Kan je vakkundig houtkanten afzetten of bomen knotten? Registreer je dan als knotter. Goed Geknot brengt eigenaars van knobomen, houtkanten en hakhoutbosjes in contact met vrijwillige knotters van de Regionale Landschappen. Zij doen de werken gratis in ruil voor het hout. Informeer zeker eens naar ons **beheerabonnement** voor houtkanten!

Scan deze qr-code en bekijk het filmpje over het het beheer van houtkanten.

Deze infofiche is opgemaakt door RLML vzw in het kader van het project Landschapsbeheer op Maat. Om een duurzame impact te hebben op het landschap en klimaat is optimaal beheer van kleine landschapselementen noodzakelijk om aanplanten gezond oud te laten worden. Deze fiche geeft informatie over het hoe en waarom van correct beheer.

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

provincie
Oost-Vlaanderen